

Kárpátaljai napok

● **Munkatársunktól**
Kárpátaljai napokat rendez február 5. és 8. között az Alsóvárosi Ferences Rendház.

A program február 5-én 17 órakor nyilvános beszélgetéssel kezdődik a Délmagyarország sajtóklubjában, amelyen szó lesz többek között az árvízről, következményeiről, a segélyek elosztásáról, a helyreállítási tervekről, valamint a kárpátaljai magyarság esélyeiről, szervezeteiről. A rendezvény résztvevői: *Majnek Antal*, kárpátaljai római katolikus püspök, *Milován Sándor*, a KMKSZ alelnöke, *Gulácsi Lajos* nyugalmazott református püspök, *Popovics Béla* főcserkész, tanár, *Juhász János* rahói plébános, *Tegze József*, a nagyszőlősi Szociális Karitatív Központ igazgatója, az Új Hajtás című fo-

lyóirat főszerkesztője, *Ben-dász Dániel* görög katolikus paróchus és *Kacsur Gusztáv*, a Kárpátaljai Szemle főszerkesztője, a beszélgetést vezeti: *Zelei Miklós*, a Délmagyarország munkatársa.

Kárpátalja festészete címmel február 6-án 14.30 órakor nyílik kiállítás az Alsóvárosi Kultúrházban. A tárlatot Milován Sándor nyitja meg, közreműködik az Alsóvárosi Kamarakórus Surinás István vezetésével. A kultúrházban 16 órakor a huszti Nárcisz táncegyüttes mutat be kárpátaljai és ukrán táncokat.

Február 8-án 19 órakor a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház a Kamaraszínházban T. S. Eliot: Gyilkosság a székesegyházban című drámáját adja elő.

A rendezvényekre a belépés ingyenes.

● **A levél már megérkezett**

NATO-ernyő alatt

A Csongrád megyei védelmi bizottság ülésén vett részt a minap Szegeden dr. Gyarmati István, a Honvédelmi Minisztérium helyettes államtitkára. A megye településeinek polgármesterei előtt tartott beszédében tájékoztatott hazánk aktuális katonapolitikai helyzetéről, különös tekintettel a koszovói eseményekre és a küszöbön álló NATO-csatlakozásunkra. Az összejövetel után a helyettes államtitkár exkluzív interjút adott lapunknak.

● Egy 1995-ben, lapunknak adott nyilatkozatában, azt mondták, hogy „rögös út vár ránk, és rengeteget kell még verjünk, míg a NATO tagjai leszünk”. Most, amikor itt állunk a szervezet kapujában, hogyan értékeli az elmúlt éveket?

– Valóban rengeteget izdadtunk a hadsereg felkészítésében, „politikailag és katonailag” is. A magyar honvédség reformja, a védelmi rendszer átalakítása képezte elsődleges feladatunkat. Alkalmassá kellett tennünk a hadseregünket, hogy a NATO-országokkal együttműködjünk, ha erre szükség lesz. Sokat jelentett a boszniai válság kezelésében való politikai és katonai együttműködésünk, beleértve a társai és a pécsi NATO-bázis használatát, de említettem a békepartnerségben való eredményes részvételünket, a magyar katonák átképzését, idegen nyelvi továbbképzését, ami szintén hozzájárult ahhoz, hogy a NATO-tagállamok alkalmasnak találják bennünket a felvételre.

Dr. Gyarmati István: Rengeteget izdadtunk...
(Fotó: Schmidt Andrea)

● Ennek eredményeképpen érkezett meg a napokban az a levél, amely gyakorlatilag a belépésünket szentestíti...

– Igen, a levél megérkezett, s az Országgyűlés várhatólag a következő hetekben fogja törvénybe iktatni a Washingtoni Szerződést és ennek a ratifikációs okmányának a letétbe helyezésével válik hazánk az Atlanti Szerződés tagjává.

● Mikorra várható ez a hivatalos esemény?

– Március elején már a katonapolitikai szervezet egyenrangú tagja lesz Magyarország is.

● A NATO számára, tehát már számunkra is, most az egyik legösszetettebb probléma a koszovói válság megoldása. Mennyiben jelenthet ez veszélyt Magyarországra?

– A tagság mindenek előtt biztonságot jelent. Azzal, hogy belépünk a szervezetbe, ránk is vonatkozik majd az a belső törvény, miszerint a NATO-országok megvédik egymást, adott esetben hazánkat is – ha szükséges. Erre pedig nem kerül sor, mert a NATO-tagság magában is elég elrettentő erő, hogy bárki is támadást indítson egy tagország ellen. Magyarország egyébként támogatja a NATO rendészeti tervét a koszovói kérdés megoldásában és megfelelő módon részt is fog venni ebben a munkában. Egy kérdést már korábban világossá tettünk: nem fogunk katonákat küldeni Szerbiába, abba a szomszédos országba, amelyben jelentős számú magyar kisebbség él, s melynek hadseregében magyar nemzetiségű katonák is vannak. E felvetésünk iránt minden NATO-ország megértéssel volt.

Kislime Ferenc

● **Totik Vilmos Szent-Györgyi-díjas**

„Nem pályaválasztás - szerelem”

A magyar kultúra napján Szent-Györgyi Albert díjjal tüntették ki Totik Vilmost, a József Attila Tudományegyetem Bolyai Intézetének professzorát. A szegedi matematikus már 32 évesen a tudomány doktora, 39 éves korában akadémikus lett. Jelenleg a dél-floridai Tampa Egyetemen tartózkodik, ezért elektronikus levelezéssel készítettünk interjút a kitüntetéssel.

● **Professzor Úr! Meglehetősen fiatalon ért el komoly tudományos sikereket, és lett a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Minek köszönhető mindez?**

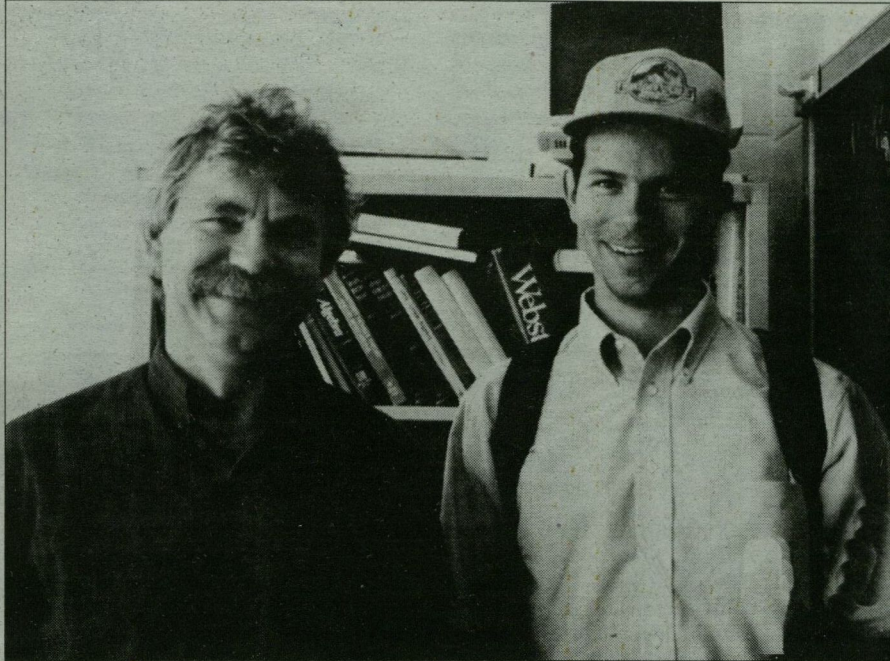
– Elsősorban rengeteg munkának. A matematika 15-16 éves koromban megfogott, és ettől kezdve a hobbi és hivatás egyet jelentett. Arra azért mindig vigyáztam, hogy családra, sportlásra, olvasásra maradjon időm, bár gyakran előfordult, hogy a gyerekeimmel az ölemben írtam tudományos dolgozatot. Mindenesetre 15 éves korom óta nemigen unatkoztam. A másik lényeges körülmény matematikusá válásomban a hazai pezsgő matematikai élet és a matematikai művelődés évszázados hagyománya volt. A Középiskolai Matematikai Lapok és a hazai matematikai versenyek több mint száz évre nyúlunk vissza, és rengeteg igen kiváló matematikust indítottak el pályájukon. Megtiszteltetés volt, hogy nyomukba léphettem. Ezzel függ össze az is, hogy a József Attila Tudományegyetem Bolyai Intézetében rendkívül inspiráló közösségbe kerültem. Itt mindig biztosított volt a nyugodt munkához való légkör, és több kollégámhoz igazi baráti szálak fűznek.

● **Mit jelent önnek a Szent-Györgyi-díj?**

– Minden ilyen díjra való felterjesztés valahonnan el kell, hogy induljon, és az valóban nagyon jólesik, ha a közvetlen környezetem ill. egyetemi kollégáim alkalmasnak tartanak arra, hogy engem javasoljanak.

● **A kitüntetés indoklásában az szerepel, hogy az Ön iskolateremtő tevékenysége kiemelkedő. Mit jelent ez a hétköznapi életben?**

– Az „iskolateremtés” olyan kifejezés, amit gyakran használunk olyankor is, ami-

Totik Vilmos Amerikában, egyik tanítványával. (DM-fotó)

Bonyolultból egyszerűt

● **Munkatársunktól**

Totik Vilmos kutatási területe a klasszikus analízis. Mint mondja, ez az új kor hajnalán Newton és Leibniz munkáival kezdődött, és Magyarországon is, elsősorban Szegeden nagy hagyományai vannak. A szegedi akadémikust legfőképpen az érdekli – közérthetően megfogalmazva –, hogyan lehet bonyolult dolgokat egyszerűbbekkel közelíteni. Vagyis azzal foglalkozik, hogy a valóságot leíró bonyolult kifejezéseket mi módon lehet olyanokkal helyettesíteni, amelyekkel dolgozni is lehet, amelyek alkalmazhatók. Ezek a kérdések az analízis megjelenésétől központi szerepet játszottak a matematikatudományban, és nagyon sok irányban alkalmazhatók. A professzort e terület elméleti része érdekli, azt mondja, a gyakorlati alkalmazások mindig távol álltak tőle.

kor a szó jelentése ezt nem engedné meg. Én semmiképpen nem teremtettem ilyen iskolát. Diákokkal nagyon szívesen foglalkozom függetlenül attól, hogy formálisan kinek a csoportjához tartoznak. Maga az iskolateremtés kétélű dolog, és nagy adag önbizalom kell ahhoz, hogy valaki a maga témáját tegye meg egy csoport kutatási területének. Amit lehet, megteszek a fiatalokért, de ismerve a jelenlegi elhelyezkedési lehetőségeket, egy nem kimondottan tehetséges diáknak nem merném ajánlani, hogy elméleti matematikával foglalkozzon.

● **Ez azt jelenti, hogy nem látja biztosítva a fiatal kutatói utánpótlást az akadémiai szférában?**

– Mindig vannak és lesznek

olyan fiatalok, akiket megigéz a tudomány, és életüket ennek szentelik. Ők adják a kutatói utánpótlás magját. Hangsúlyozom, hogy általában sokkal többről van szó, mint hogy valaki szakmát választ: a hóbort is olyan mint a szerelem. Itt is nagyon fontos, hogy ne csatlódjék az illető. Természetesen ma más a helyzet mint a háború előtt, amikor az akadémiai állásoknak nagy presztízszük volt, ill. mint a rendszerváltás előtt, amikor az egyes foglalkozási ágak kb. ugyanazt a jövőt ígérték az embereknek, így a fiatalok valóban érdeklődési körüknek ill. tehetségüknek megfelelő területet választottak. Az utóbbi években jelentős eltolódás történt: ma a legeszebbek közül nagyon sokan közgazdásznak, informati-

kusnak, jogásznak mennek. A matematikában az is problémát jelent, hogy végzés után nagyon könnyű Amerikában folytatni a tanulmányokat, és sokan a PhD megszerzése után nem térnek haza (az USA-ban 30-40 ezer dollárt kapnak a pályakezdők – ami ott messze az átlag felett van –, és ezzel nehéz szembeállítani a mi 25-35 ezer forintos kezdő közalkalmazotti fizetésünket). Ennek ellenére én bízom abban, hogy legtöbbjük tapasztalatokkal, nyelvismerettel, új kutatási problémákkal gazdagodva tér haza.

● **Mi lehet az oka annak, hogy a Szegeden régóta magas színvonalon művelt tudomány, a matematika, mint továbbtanulási lehetőség nem igazán népszerű a középiskolások körében?**

– Azt nem tudom, hogy Szegeden mennyire népszerű a középiskolások körében a matematika, mint tantárgy; a fentiek részben magyarázhatják az érdeklődés csökkenését. Az biztató, hogy a Természet Világa decemberi matematikai különszáma Szegeden pillanatok alatt elfogyott a hírlapárusoknál. Nem lehet elég hangsúlyozni a tanárok szerepét a matematikai művelődésben és az utánpótlás nevelésben. Reménykedem, hogy e területen világviszonylatban is kiemelkedő hagyományainkat a tanárok önzetlen és áldozatos munkája alapján a jövőben is megőrizzük.

Keczer Gabriella

● **Földgázüzemű erőmű Algyő határában**

2002-ben már áramot ad

Nemrégiben Szegeden, a József Attila Tudományegyetemen járt dr. Valastyán Pál, a Mol Upstream Üzletszervezői Igazgatója. Ez alkalommal arról kérdeztük, hogyan áll az Algyő határában felépítendő gáztüzelésű villamos erőmű tervezése, előkészítése.

● **Nem érzi úgy, mintha túl nagy csend lenne az erőmű körül?**

– Szegeden talán így érzik, de mi, akik dolgozunk rajta, másképp látjuk. Mindenképpen elmozdult a korábbi holtpontról, amivel természetesen azt is jelzem, hogy volt időszak, amikor lassabban mentek a dolgok. De lássuk a tényeket. Tavaly szeptemberben beterveztettük a végleges létesítési

engedély kérelmet a Magyar Energhiahivatalhoz. Reményeink szerint még az első negyedévében döntés születik a kérelem ügyében. Túl vagyunk már a beszállító cégek tenderizetésén, december 14-ével pedig az erőmű kulcsberendezéseinek szállítására vonatkozó árajánlatokon. Az elbírálás, kiválasztás jelenleg is tart.

● **Ahogy telik az idő, úgy változik a gazdasági környezet, az energetikai világpiac. Mennyire kell újratekdeni a gazdasági számításokat?**

– A tendereztetés eredményei alapján átdolgoztuk az erőmű üzleti tervét, s ez várhatóan kedvezőbb gazdaságosságot fog kimutatni, mint a korábbi számítás. Az átdolgozott üzleti terv alapján újraindulhatnak az áramvásárlási tárgyalások a Magyar Villamos

Művek Részvénytársasággal, ez nagyon fontos szakasz, hiszen a 192 megawatt teljesítményű, Algyő határában felépülő földgázüzemű erőmű beruházási költsége 160 millió dollár.

● **Mivel magyarázza a tervezés, engedélyeztetés folyamatainak elhúzódsát?**

– Sokat változott a makrogazdasági környezet is, hiszen a privatizáció mindenkit érintett. Az első terv még akkor született, amikor még nem volt verseny és monopolhelyzetű cégek egyezhettek meg az ügyben. Mindig új és új környezetbe kellett helyezni az erőművet.

● **Önök milyen szerepe van az erőmű tervezésében, engedélyeztetésében?**

– Én vagyok a Mol tulajdonosi képviselője a projektszervezésre létrehozott Alginvest

Kft.-ben, abban a társaságban, ahol a Mol kisebbségi partner. A nagyobb, korábban külföldi tulajdonú részt átvette a Duna Mentí Erőmű. Korábban a Magyar Villamos Művek Rt. is részese volt a projektnek – induláskor erre a törvény is kötelezte –, mára azonban kilépett belőle.

● **Milyen határidőket lehet ilyenkor mondani?**

– Bizok abban, hogy az erőmű ügyében a döntés még az idén megszületik, s 2002-ben már megkezdheti az áramtermelést is.

● **Személyi változásokról szólnak a Mol-hírek, s ebben ön is érintett lehet.**

– Erről nem az én tisztem nyilatkozni, egy ekkora szervezetben, mint a Mol, minden területnek van gazdája. Ez nem az én kompetenciám.

Kovács András

Csengele

● **Munkatársunktól**

Ismét megjelent Csengele információs lapja, a Csengelei Krónika. A kéthetente megjelenő újságban egy interjú első részét kapják kézhez az olvasók. Vincze László, a 4. számú választókerület országgyűlési képviselője januárban kétszer is járt a faluban, akkor készült ez a beszélgetés vele. A képviselő többek között arra próbált meg válaszolni, hogy vajon miért volt akkor különbség a csengelei és a körzeti választási eredménye között. A továbbiakban tippeket kaphatnak a falu lakosai arra, hogy hová ajánlják fel adójuk 1% - át, megtudhatják, hogy kik ünneplik Csengelén ebben az évben arany - vagy ezüstlakodalmutakat, olvashatnak a darts bajnokság folytatásáról és természetesen most is megtalálhatóak a lap állandó rovatai.

Domaszék

● **Munkatársunktól**

Február 13-án szülőik és nevelők bálját tartanak a domaszéki sportsarnokban. Immár harmadik alkalommal rendezik meg ezt a bált, és a szervezők remélik, hogy immár hagyománnyá válhat. A játékonysági célú rendezvény bevétele a helyi óvoda és iskola kapja majd meg. A vendégeket zenés, szórakoztató műsorral egybekötött vacsora várja, a hangulatról pedig a Viktória együttes gondoskodik.

Kistelek

● **Munkatársunktól**

A Kisteleki Művészeti Iskola képző- és iparművészeti tagozata növendékeinek alkotásaiból nyílik kiállítás ma 16 órakor az iskola nagytermében. A Kisteleki Művészeti Iskola keretein belül több mint kétszázan ismerkednek a bőrdíszművészettel, a kerámia és a grafika fortélyeival, akik a tanév első felében végzett munkájukról adnak számot a kiállításon. A tárlat megnyitóján közreműködnek a félévi meghallgatáson legjobban szereplent zenész növendékek is.

Üllés

● **Munkatársunktól**

A Fontos Sándor Általános és Alapfokú Művészeti Iskola szülői munkaközössége február 6-án 19 órai kezdettel rendezi meg játékonysági iskolabálját. A rendezvényt Patákiné Németh Ilona, a munkaközösség elnöke nyitja meg. A nyitótáncot az Üllési Fonó Néptáncgyűjtés járja, majd a vacsora előtt Juhari László iskolagazdát mond pohárköszöntőt. Éjfélkor tombolasorsolás lesz értékes nyereményekkel, majd zene és tánc reggeli. Az előző évek négy bálját igen sikeresnek mondhatták a szervezők, hiszen körülbelül félmillió forintot gyűjtöttek össze, melyből az iskola számára vásároltak számítástechnikai felszereléseket.

Tokaj

● **Munkatársunktól**

A Duna Hungária Borház és a tokaji Degenfeld Szőlőbirtok borkóstolóval egybekötött bemutatót szervez 12-én, jövő pénteken az Alfa Hotel éttermében (Csémei u.). További információkat a 426-430-as vagy a 06-20-9722-330-as telefonon kaphatnak az érdeklődők.